

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

3. Quis constituere possit procuratorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

§. III.

Quis constituere Procuratorem possit.

1. Procuratorem constituere potest dominus res idoneus ad obligandum se.
2. Dare Procuratorem nemo cogitur.
3. Prohibetur dare minor.
4. Excommunicatus.
5. Bannitus.
6. Captus ab hostibus.
7. Syndicus Universitatis, ante litem contestatam, &c.

1. **P**rocuratorem propriè dictum, constituere potest quilibet ad se obligandum idoneus & rei, de qua agitur, dominus, Glossa in l. Neque Cod. eod. idque in causis tam civilibus, quam criminalibus, nisi lege expresse prohibeatur. Ideoque minores, cum auctoritate tutorum & curatorum suorum, si eos habeant non verò ipsi tutores aut curatores, procuratorem rectè constituunt, d. l. Neque: nisi tutor, curatorve per litem contestationem fuerit antea ejus factus dominus, d. l. Neque l. Quod quis 8. §. l. Nulla 23. Cod. eod. Dixi, dominum rei de qua agitur, posse procuratorem propriè dictum, constituere, quia latius accepto eo vocabulo etiam Universitatis scholarum procuratorem constituit, c. Quia in causis 7. §. 6: ult. h. e. item Collegium & Monasterium. c. Cum causam inf. De jurament. calumnie. Murus autem & surdus dant procuratorem eo modo, quo possunt, nempe nudo vel scriptura.

2. Procuratorem verò dare cogitur regulariter, nisi velit, idque in causis gravioribus, c. 2. h. e. Pia sec. q. 2. c. 4. tit. 2. n. 7. Si tamen persona, quæ de causa pecuniaria litem instituit, sit illustris, quæque terrori possit esse Judici & adversario, tum & ad agendum & ad defendendum procuratorem constituere cogitur. Sicut & excommunicatus ad defendendum, de quo mox dicitur: itemque Monasterium, quando contra illud agatur, c. 2. inf. De in integrum restitut.

3. Prohibetur autem dare procuratorem ad lites, in primis Minor, tutorem vel curatorem non habens, exceptis quibusdam casibus, ut in actione injuriarum, l. Filius-familias 8. D. eod. Ratio est, quia cum ipse personam legitimam standi in judicio non habeat, alium ad

Neimam personam standi in judicio non habeat l. 2. Cod. Qui legit. personam &c. Quinimò in causis propriis agere per procuratorem cogitur, l. fin. Cod. legit. iudicibus: excepto, quod in beneficiis & aliis causis spiritualibus, & dependentibus ab eisdem, possit major xiv. annis per se, vel per procuratorem, agere & defendere, nullâ patriæ potestatis vel voluntatis habitâ ratione. Alioquin si minor sit xiv. annis, in hujusmodi causis nec agere nec defendere per se potest: sed per Episcopum vel ejus Officialem ad hujusmodi lites ei curator dandus erit, c. fin. de iudiciis in 6. Sic etiam Delegatus Sedis Apostolicæ in causis, quæ coram se agitantur, minori xiv. annis potest curatorem, vel auctoritatem constituendi, dare, d. c. fin. §. delegatus.

Secundò, differunt, quod procurator ad negotia liberè quancumque alium substituere possit, d. c. 1 §. fin. eod. in 6. non item procurator ad iudicia; nisi vel per litem contestationem factus fuerit lites dominus, l. Neque l. Quod quis l. Nulla Cod. eod. vel à domino, substituendi potestatem habeat, vel in rem suam datus sit, d. c. 1. eod. in 6. Dicitur autem in rem suam constitui, qui constituitur quidem ad alienum negotium mandato domini gerendum, sed ad suum emolumentum, l. Servum §. fin. D. eod. Talis est, cui dominus actiones suas quoquo modo cessit, l. Si quis §. l. procurator D. eod. l. 8. §. ult. D. mandati, qui cum mandatis & cessis sibi ab alio actiones exerceat, Procurator quidem dicitur: quia tamen non in alienam, sed in suam rem & utilitatem, actiones cessas sunt, & omne commodum eum respicit, dicitur datus in rem suam, c. 4. C. eod.

4. Denique Procurator alius dicitur Verus, qui legitimo mandato munitus est; alius Falsus, l. Licet Cod. eod. l. Falsus Cod. De furtis, l. Licet D. De iudiciis, qui mandatum non habet, vel habet quidem, sed ab eo, qui dare non potuit, vel habet insufficientem, aut ad negotium de quo agitur, impertinens: ut si proferat mandatum generale in causa exigente speciale mandatum, vel revocatum, aut alio modo extinctum; & sic de similibus.

hoc reddere legitimum nequit: quamvis si constituerit procuratorem, & pro ea pronuntiarum fuerit, favore ætatis talis constitutio rata habeatur, *arg. l. Non eo minus Cod. eod. quod ipsum à fortiori obtinet in pupillo.*

4. Secundò, Excommunicatus constituere non potest procuratorem ad agendum, *c. ult. h. tit.* quia talis jurisdictione pro mortuo habetur, *can. Nemo Episcoporum X. q. 3. Dixi, ad agendum quia ad se defendendum potest & cogitur dare, c. Intelleximus inf. De iudiciis, quia absurdum & iniquissimum foret, excommunicationem, quæ pœna est, & quæ proinde nocere debet excommunicato, ei prodesse in præjudicium alterius, cui non teneretur in iudicio respondere, nec per se, nec per procuratorem, l. Evidenter D. de except. res iudicata.*

Tertiò Bannitus, quia is quoque, amissis bonis omnibus, civiliter mortuus censetur, *Gall. lib. 2. De pace publica. c. 12. per tot.*

Quartò, Captus ab hostibus non procuratorem, sed actorem constituit, quia quamdiu in potestate est hostium, sui juris non est, nec rerum suarum dominus, *l. Ab hostibus D. Ex quibus causis majores, &c.*

Quintò Syndicus uaiuersitatis, tutor, curator, ante litem contestatam non constituunt procuratorem, quia antea non sunt litis domini.

§ IV.

Quis constitui possit Procurator.

1. Dari potest quilibet non prohibitus modo consentiat.
2. Etiam filius-familias.
3. Unus, vel duo pluresve.
4. Prohibentur dari minor 25. annis, famina, miles, &c.
5. Non verò infames.
6. Prohibetur & fiscus.

1. **C**onstitui autem potest Procurator quicumque certa aliqua lege non prohibetur, *Hoffens. in Summa h. t. c. 1. eod. in § 1. Mutus 43. D. eod. præsens sive absens, modò consentiat seu ratum habeat, l. 1. § fin. & l. 2. D. eod. c. Licet. 7. eod. in § 6. c. Cum dilecta inf. De confirmat. nulli: & quidem solo consensu; sive expresso, veluti per pactum, nuntium, litteras, ratihabi-*

tionem; sive tacito, ut cum dominus præsens permittit alteri causam suam agere, vel procurator constitutus mandatum recipit, nec contradicit, *Clement. 1. eod. t. etiam solo nutu, dumodò Notarius, qui conficit instrumentum, exprimat signum, quod tunc habetur loco vocis. Calvol. ex Baldo in praxi §. Procurat. Concl. 1. ni Requiritur tamen utriusque consensus, & constitutum & constituentis, quia ut nemo regulariter constitutere procuratorem cogitur, ita neque invitus quis procuratoris officium subire compellitur, d. c. Licet eod. in § 6. l. Filius-fam. §. invitus D. eod. ubi dicitur, invitum dici non tantum eum, qui contradicit: sed eum quoque, qui consensisse non probatur.*

2. potest igitur procurator constitui, non solum paterfamilias, qui est sui juris, sed & filiusfam. *c. Non iniustus 14. h. tit.* etiam sine patris consensu, modò legitimam habeat ætatem, & non sit minor xxv. annis, *l. Exigendi Cod. eod. tit.*

3. Insuper constitui potest vel unus tantum, vel duo, aut plures, *c. Si duo eod. in § 6. & hi vel simul vel conjunctim; quo casu unus sine alio admitti non debet, d. c. Si duo; nisi quod in causis beneficialibus usæ receptum sit in Curia ut valeat processus cum uno, de qua praxi testatur Veltii. in Praxi l. 4. c. 5. n. 18. Piafec. 2. p. c. 4. art. 1. n. 8. vel in solidum; quo casu præventioni locus est, potiorque conditio occupantis negotium per litem contestationem: nisi in constitutione contrarium caveatur, nempe quod non fiat, vel non fiet melior conditio occupantis, l. Pluribus 32. D. eod. d. c. Si duo: exceptis causis electionum, postulacionum, provisionum, & aliorum negotiorum Ecclesiasticorum, in quibus, quia celeriore expeditionem exigunt, pluribus in solidum constitutis, potest Index, ne propter eorum concursum negotia intucari contingat, magis idoneum eligere, aliis exclusis, d. cap. Si duo.*

4. Prohibentur dari procuratores, in Primis Minor xxv. annis ut antea diximus, Secundò, Mulier, quia officium procuratoris est virile, & apud ore sexus fæminei alienum: nisi vel in rem suam aut proprium luerum mandentur illi actiones, vel causa cognita pro parentibus agridine ætateve impediis, eidem agere ob defectum aliorum, permittatur, *l. Neque famina l. Famias D. eod.* Tertiò, Miles in aliena cau-